

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ -ΔΙΓΛΩΣΣΟΙ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΙ ΈΛΛΗΝΕΣ'. ΙΧΝΗΛΑΤΗΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΝΑ ΕΥΡΩΠΗ

(συνέχεια από προηγούμενο φύλλο του Dr Αχιλλέα Λαζάρου, γνωστού Βαλκανολόγου-Ρωμανολόγου)

Πορίσματα Ανθρωπολογίας και Αρχαιολογίας

Σπουδαιότατα δεδομένα προέκυψαν και από την ανθρωπολογική έρευνα. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Θεόδωρος Κ. Πίτσιος επικαλούμενος πορίσματα Βουλγάρογ ομολόγου του μας πληροφορεί στο πρόσφατο, 2003, σύγγραμμα: «Ιδιαίτερα για τους Έλληνες βλάχους, έχει παρατηρηθεί ότι δεν διαφέρουν ανθρωπολογικά από τους γειτονικούς τους μη βλαχικούς πληθυσμούς του ελλαδικού χώρου. Επίσης, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Βούλγαρου ανθρωπολόγου Peter Boen, με τα οποία συμφωνούν και οι προσωπικές παρατηρήσεις του συγγραφέα στην περιοχή του Κεφαλόβρυσου Πλωγνίου, οι διαφορετικές εθνογραφικές ομάδες της Ηπείρου-Βλάχοι, Σαρακατσάνοι, Ηπειρώτες-χαρακτηρίζονται από κοινούς ανθρωπολογικούς τύπους και την ίδια ανθρωπολογική σύνθεση»(29). Μελετώντας δε τους Αρβανίτες της Πελοποννήσου προσθέτει: «δεν διαχωρίζονται οι αρβανιτόφωνες ομάδες, από τις υπόλοιπες της Πελοποννήσου. Αντίθετα, η συγκριτική ανάλυση των ορεισιβίων Γκέκηδων της βόρειας Αλβανίας[Σκουπιτάρηδων]και των αρβανιτοφώνων της Πελοποννήσου έχει δώσει αρκετά καλή διαφοροποίηση των δύο πληθυσμιακών ομάδων, σε μια σειρά μετρικών και μορφολογικών χαρακτήρων»(30), αν και αισθητότατος είναι ο Ελληνισμός και πέρα της ελληνοίλλυρικής γραμμής της Εγγατίας, όπως την ορίζουν οι Στράβων και Προκόπιος.

Σχετικά υπενθυμίζεται ότι η περίπου μισό αιώνα, 1898-1959, πιστευτή ως μοναδική 'ιλλυρική' επιγραφή (Σκουταρέως, Χρυσουπόλεως) αποδείχθηκε ελληνική και μάλιστα χριστιανική του 6ου-7ου μ. Χ. από την Ljuba Ognepona(31).

Graecia Iσιδώρου Σεβίλης και Grecita adriarica L. Braccesi

Την ίδια χρονική περίοδο, 7ο αι. μ.Χ., σχηματικά ομολογείται ελληνικότητα του Ιλλυρικού από τον πανεπιστήμονα επίσκοπο Σεβίλης και κατόπιν αρχιεπίσκοπο Ισπανίας Ισιδώρο, που το αποκαλεί Graeciam.(32). Κατ' ακολουθίαν δεν ενέχει υπερβολή ο καθορισμός από τον ακαδημαϊκό Milutin Garasanin(33) του εδάφους των Ιλλυριών μεταξύ των βορείων συνόρων της σημερινής Αλβανίας και των εκβολών του Νάρου ή Νάρωνος, ποταμού της Δαλματίας. Επιπρόσθετα σημειώνει ότι ο εκρωμαϊσμός Ιλλυριών πραγματώνεται ταχύτερα, όπου προηγείται ελληνική παρουσία και συνακόλουθη επίδραση(34), την οποία ενδελεχώς έχει διερευνήσει ο Ρουμάνος ακαδημαϊκός και καθηγητής του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου Vasile Parvan(35). Ανέλυσε τη Δαλματική γλώσσα, ρωμανική της ιλλυρικής αυτής περιοχής, και βρήκε μεικτή εθνολογική σύνθεση, «ιλλυρο-ιταλο-ελληνική»!

Στη Στριδώνα άλλως τε της Δαλματίας γεννήθηκε ο μετέπειτα άγιος Ιερώνυμος (36), που αναδείχθηκε διάσημος διδάσκαλος διγλωσσος, χρήστης της ελληνικής και λατινικής, ένας από τους πολυγραφώτερους Πατέρες της Εκκλησίας, αναθεωρητής και διορθωτής της αγίας Γραφής, η οποία έκτοτε λέγεται Vulgata(Κοινή).

Στα παραμεθόρια Ηπειρωτών και Ιλλυριών, κατ'εξοχήν στο Δυρράχιο, θίγει θέμα διγλωσσίας ο Cabanes(37), βασιζόμενος στον Στράβωνα, κατά τον οποίο «ένιοι δε και διγλωτοι εισι»(38). Αυτό είχε υποστηρίξει ενωρίτερα και ο καθηγητής του πανεπιστημίου Ιωαννίνων Ιωάννης Ν. Καλλέρης.(39). Ωστόσο ο Dubuisson(40) αντί δύο γλωσσών προκρίνει δύο διαλέκτους της ελληνικής γλώσσας, ηπειρωτική και μακεδονική, των οποίων οι χρήστες ομοιάζουν καθ'όλα, ώστε μερικοί να δίνουν

το όνομα Μακεδονία έως την Κέρκυρα. Εν τούτοις περισσότερο πιθανή φαίνεται ελληνο-λατινική διγλωσσία.

Αλλά και εντός του αμιγούς ελληνικά Ηπειρωτικού χώρου προϋπάρχει διγλωσσος επίσκοπος(41), για τον οποίο ο Hammond γράφει: «Ο πιο περίφημος επίσκοπος κι ο πιο διακεκριμένος συγγραφέας της Ηπείρου ήταν ο Διάδοχος της Φωτικής, που γεννήθηκε γύρω στα 400μ. Χ και αντέκρουσε τους μονοφυσίτες στη σύνοδο της Χαλκηδόνος κατά το 451μ. Χ. Η επισκοπή του η δυτικότερα ευρισκομένη στην ανατολική Αυτοκρατορία και μπορεί ναχε συντάξει την έκκληση σε Λατινική που εκφωνήθηκε από το επισκοπάτο της Ηπείρου προς τον Λέοντα Ι • αλλά τα συγγράμματά του στην ελληνική θαυμάζονται για την καθαρότητα του ρυθμού και τον υψηλό βαθμό πολυμάθειας»(42).

Παρόμοιες αποκαλύψεις προσφέρονται από πολλούς (43), π.χ. Vinja, Nikolanci, Parovic-Pesikan, Rendic, Bazala, Σούλης ... Κατά δε τον D. Digonic(44), οι αυτόχθονες του αδριατικού τμήματος της Βαλκανικής απομιμούμενοι τους Έλληνες δημιουργούν ναυτικό, επιδίδονται στο εμπόριο, αναπτύσσουν πνευματική ζωή, οργανώνονται πολιτικά. Αληθινή έκπληξη προκαλεί ο σύγχρονός μας καθηγητής του Πανεπιστημίου Πάδοβας Lorenzo Braccesi με το βιβλίο του, που φέρει τον ευγλωττότατο τίτλο Crecita adriatica(45). Πολύ δε περισσότερο εντυπωσιάζει πρόσφατα συγγράφοντας σε συνεργασία με την Benedetta Rossignoli το συμπλήρωμά του, το οποίο επιγράφουν Hellenikos Kolpos (46), εννοώντας ελληνική την Αδριατική!

Οι Έλληνες της Δακίας

«Ελληνικό» ονομάζει και τον Δούναβη ο V. Parvan (47). Έλληνες δραστηριοποιούνται διαχρονικά και στην υπερδουνάβια Δακία. Έλληνα, συγκεκριμένα δε τον Ακονρίωνα, είχε επιλέξει ως «υπουργό των Εξωτερικών» ο βασιλιάς των Δακών Βυρεβίστας(48). Έλληνες διαπρεπείς επιστήμονες, π.χ. οι Κρίτων, Απολλόδωρος συμβάλλουν στον εκπολιτισμό της Δακίας, κατά την ίδρυση και οργάνωση της σε ρωμαϊκή επαρχία. Ο πρώτος παράλληλα με τα καθήκοντα ως στρατιωτικός αρχίατρος, επί κεφαλής του υγειονομικού σώματος του αυτοκράτορα Τραϊανού, διγλωσσος, κάτοχος της λατινικής γλώσσας και του Ρωμαίου πολίτη, συγγράφει ελληνικά και την ιστορία της υπερδουνάβιας, Δακίας, την οποία επιγράφει Γετικά δίνοντας το όνομα από τους παραδουνάβιους Γέτες. Αποσπάσματά της δε αξιολογία διασώζει ο Ιωάννης Λυδός(49). Ο δεύτερος, ταλαντούχος αρχιτέκτων(50), κατασκευάζει την περίφημη γέφυρα στον Drobeta στον Δούναβη, ποικίλα κοινωνικά και πολιτισμικά αριστοτεχνήματα(51), μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η περίφημη Στήλη του Τραϊανού στη Ρώμη, γνωστή από όλον τον κόσμο(52), πλην των Ελλήνων, αν και φιλοτεχνήθηκε από Έλληνα. Αξιολογείται δε όχι μόνον ως καταπληκτικό έργο τέχνης, αλλά και ως πολύτιμη ιστορική πηγή.

Μαζί τους συμμετείχαν χιλιάδες Έλληνες, χρήστες και της λατινικής, από Μικρά Ασία, Εγγύς Ανατολή, Κύπρο, Κρήτη(53), κυρίως Ελλάδα, ιδίως Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία (54) Λόγος γίνεται και για Ιταλιώτες Έλληνες(55). Δεν απουσιάζουν και στην διάρκεια των σκοτεινών χρόνων, παρά τις παντοίες περιπέτειες της Δακίας(56). Κατά δε την Τουρκοκρατία καθιστούν τις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες Βυζάντιο παρά το Βυζάντιο(57) και πολύ προ των Φαναριωτών καταλαμβάνουν ηγεμονικούς θρόνους, π.χ. ο Ηπειρώτης Μιχαήλ ο Γενναίος(58), ο Βορειοηπειρώτης Βασίλειος Λούπος(59)... Διακρίνονται ως ελληνοστές, διπλωμάτες και σωτήρες της Ευρώπης από τον εξισλαμισμό(!), π.χ. ο Νικόλαος Σπαθάρης -Μιλέσκος (60), μέγαλο διδάσκαλος του Γένους, π.χ. Νικόλαος Τζαρτζούλης (61), Δημήτριος Δάρβαρις (52), εθναπόστολοι, ο Ρήγας Βελεστινλής(63), μεγαλοεπιχειρηματίες και εθνικοί ευεργέτες, οι Ζάπτες (64)... Υπερέβαιναν δε το εκατομμύριο (65) ψυχών μεγαλοδύναμων, προεπαναστατικά, όταν στην ελληνική χερσόνησο μόλις έφθαναν τις 800.000.